

Hardanger UngdomsTING 9.3.2018 i Granvin

Hjarteleg velkomen til Granvin!

For å vera med å påverka framtida er det er viktig å delta!
Det er ungdom som er ekspert på å vera ung i dag.

Korleis kan ungdom påverka endring? Kva måtar kan ein fremja ei sak på? Korleis kan ein snakka på vegne av andre? F.eks:

- De kan ta opp saka om ambulanse i Ungdommens fylkesting.
- Fremja eit innbyggjarinitiativ
- De kan samla inn underskrifter
- De kan snakka med dei folkevalde
- Ungdom kan ta del i politisk parti
- Det kan forsterka å visa fram kor mange saka er viktig for, det kan vera viktig for å verta synleg og verta høyrte på
- Å visa til framtidige løysingar kan vera viktig for saka og måloppnåing.

Innlegg ved Kjersti i Toppe:

Ho er veldig glad for at ungdom i Hardanger er opptekne av Ambulanse og helsetilbud i Hardanger. Kvifor er denne tenesta viktig? Alle i heile landet skal ha likt helsetilbud. Me er heldige for at det skal vera slik i samfunnet vårt, at det skal vera likt for alle.

Når me ser at tilbudet ikkje er der, då må me reagere. Me må kjenna på tryggleik i lokalsamfunnet, og me må vera trygge på at me får den hjelp me skal ha. Det er Ambulanse, Politi og Brann som gjera at me kjenner oss trygge. Helsetilbud er delt mellom stat og kommune. Kommunane har ansvar for legevakt og fastlegeordninga. Ambulanse har sjukehusa ansvar for, dvs det er staten og sjukehusa som har myndigheit til å gjera noko.

Det har vore ein sentralisering av ambulanse, som har resultert i eit dårlegare tilbud i distriktet. Dette har skjedd over heile landet. Samstundes har det vore ein parallell sentralisering av alle akutt tilbud, dvs lokalsjukehusa og legevaktordninga, dette er me bekymra for. Kuttar ein lokalsjukehuset, så burde ambulanse verta styrka.

Responstid: HU har skreve brev til direktøren i Helse Bergen og spurt kvifor ein skal akseptera eit dårlegare tilbud i Hardanger. I heile landet har Ambulanse problem med å oppfylle desse krava. Ambulanse seier at dei har fått det travelt, fordi, dei ha fått mange fleire oppgåver. Det har vore ein diskusjon om fast responstid på stortinget, noko Kjersti Toppe ønskjer, men som det pr dags dato ikkje er fleirtal for.

Dersom ein er opptekne av å vera trygge, så er ambulanse det ein tenkjer på, men legevakta er også veldig viktig. Me må spørja oss om me har ei god legevaktsordning, som også har vore offer for sentralisering? Dei skal koma ut før ambulansen eigentleg. I Hardanger er det i dag kun legevakt i Odda, Kvam og på Voss etter kl 1600 på kvardagar og helgene. Dette sett saman med færre ambulansar, vil sei eit dårlegare tilbud enn før.

First Responder er eit tilbud som er bra, men dette må kommunane betala i dag. Og her kjem diskusjonen om kven som skal betala for eit tilbud der ansvaret som er delt mellom stat og kommune.

Hugs også kor viktig **fyrste hjelp** er: Ungdom er ei viktig gruppe, og de representerar ungdom i Hardanger. Helse og livreddande aktivitet startar heilt der ute som folk bur og arbeider. Veit DE kva de skal gjera då? Kan de **fyrste hjelp**? Dette må alle kunna.

No vert det arbeid med nye læreplanar. De kan vera med å påverka og sei at **Fyrste hjelp** må vera del av ny plan.

Innlegg ved First Responder Samnanger:

Kvifor har dei denne tenesta?

Fordi dei mista både ambulansen og legevakta vart flytta til Os. Då stod dei uten lokal teneste med stort ansvar for innbyggjarane og gjester på Kvamskogen.

Denne tenesta må dei betala sjølve, men det gjer at innbyggjarane kjenner seg sikra og dei får hjelp fortare.

Debatt om ambulansetenester mm

Gruppe 1

Spørsmål: Kvifor skal ambulanse flyttast frå Eidfjord?

Svar frå Ambulanse: Det er ikkje bestemt, men er del av ei løysing. Men dette er for å nå fleire på kortare tid.

Spørsmål: Kva kan ungdomen gjera: senda mange sinte brev til Stortinget

Svar frå Kjersti Toppe: Frå Hordaland er det 16 stykker som sit på Hordalandsbenken. Dei har 1 gang i måneden åpen tid då kan kven som helst av organisasjonar koma inn og få møta dei, der kan Hardanger ungdomsråd koma inn og fortelja kva dei meier!

Dette er eit godt tips til Hardanger Ungdomsråd. Reis til Oslo, eller skriv brev.

Gruppe 2

Ambulanse er veldig viktig. Me vil ha den i Eidfjord. Hardangervidda har mange ulukker og kan ha vanskeleg føre på vinteren, og om sommaren er det mange turister
Ber om at HU sender inn dette forslaget inn til Helse Bergen.

Korleis ein kan løysa dette?

HU har allerede sendt fleire brev. Trur at me berre må pusja på vidare, og så går det an å få underskrifter. Men me må ta det vidare! Meiner at no må politikarane høyra på ungdommen. Me diskuterte dette i fjor også. Kan Oda Medhus og Marte Kristoffersen, som representantar for Hardanger i UFU, ta dette opp der? Veldig mange i Bergen som ikkje er klar over korleis det er i utkantante. Det er også tett samarbeid med UFU Hordaland og UFU Sogn og Fjordane. Denne saka er aktuell mange stader i landet, kanskje HU kan snakka med fleire.

Gruppe3

Spørsmål: Lurar på om alle er like mye verdt. Korleis kan dei spara pengar på landsbygda, når alle er like mye verdt.

Svar: Eg har kjørt sjukebil i 28 år. I dag er kvar bil mykje betre utstyrt. Kva erfaring har ein når ein kjem seinare fram. Responstid vert lenger når ein har færre bilar, men betre utstyrt gjer at ein får betre tenester når bilen er der. Det er eit samarbeid mellom stat og kommune.

Spørsmål: Kven betalar for first Responder. Kommunen betalar lønn, Helse Bergen held bil(ein gammal)

Svar frå Kjersti Toppe: De spør veldig gode spm. Kvalitet, kunnskap og utstyr har blitt veldig mykje betre. Den hjelp ein får når ambulansen kjem fram er velig mykje betre enn før. Men så er det det som ein kjenner på. Og det har vore mykje fokus på å oppdatere utsyr, som har gått utover responstid. Kva har den balansen å sei for oss idag. Har denne balansen tråkka over? Er responstida vorte for lang, slik at tilbudet er forringa.

Dialog:

- Må ikkje gløyme legevakt tenesta. På dagtid er legevakt også del av tilbudet.
- I Ulvik er denne tenesta vekke etter kl 1600. I Granvin er det ikkje bemanna,
- Kva med Ambulanseutdanninga? Må ha fokus på at den vert meir tilgjengeleg
- Det er ikkje spørsmål om det har gått forlangt. Det har gått for langt, ikkje godt nok!

Gruppe 4

Kvifor er saka så viktig. Jo fordi mange kommunar har eit veldig dårleg legevakttilbud. Då vil ambulansen vera ei trygghet. Me på bygda vil ha like godt tilbud som dei i byane.

Arbeidet vårt er også ofte meir utsett enn til dømes kontorarbeid.

Ei god løysing her er først og fremst: **Ikkje legg ned ambulansen i Eidfjord!** Og me vil ha og arbeida for lovpålagt responstid, då vert tilbud likt.

Sjølvsagt koster det pengar, men det er betre det kostar pengar enn det kostar liv. Liv er viktigast

Svar frå Kjersti Toppe: Eg er for dette, men pr no er det ikkje fleirtal for lovpålagt responstid i Stortinget. Oppfordrar dykk å koma til Stortinget og sei det sama!

Gruppe 5

Mykje kritikk her, men denne gruppa vil også påpeika at det vert gjort veldig mykje bra. Og slik dei har løyst Ambulanse ved det store prosjektet i Deildo er utmerka!

Spørsmål: Korleis var det før og etter Frist Responder i Samnager?

Svar: F.eks før vart brannvesenet kalla ut på ein del tenester uansett, og dei redda liv. Men uten kunnskap, så kunne ein risikera at ingen kunne hjelpa, og så var dei opptekne.

Det som er greit dem First Responder er at dei kjem fort fram, kan vera beroligande, dei gjer ei trygghetskjensle, og dei kan utføra første hjelp. Det er eit veldig godt tilbud og samarbeid.

Gruppe 6

First Responser er raskt framme, og første hjelp er bra. Ambulanse gjev trygghet.

First Responder gjev ialle fall like god teneste som den gamle ambulansen gjorde, men det er ein balansegang på kor langt ein kan strekka det med å ta vekk ambulansen.

Svar frå Kjersti Toppe: I desse store utredningane veit ein at i dag er det ikkje eit likeverdig tilbud på akutt tenester rundt i landet. Me må sørge for at dette blir betre.

Me må stoppa sentraliseringa som har føregått på sjukehus, legevakt og ambulanse. Det som de tek opp er veldig reelt, og dette er eit ansvar som Stortinget har og må ta! Eg er også veldig glad for at de ikkje set ambulanse i Eidfjord opp mot ambulanse i Ulvik. For dette kostar pengar, og det må vera fornuft. Beredskap vil aldri lønna seg. First Responder må aldri koma som erstatning for anna teneste. Men den er og kan vera ei kjempe god tillegsteneste.

Hardanger etter 2020

Hardanger Ungdomsråd meiner at Voss må vera del av Hardanger, kva vert forskjellen på om Voss er med eller ikkje? Kva kan me laga ilag?

Kva vil kommunesamanslåinga ha å sei for ungdommen?

Gruppe 1

Håpar det vert ein styrke, at ein får vera både samla og kvar for seg i Granvin og på Voss. Har ungdom tek aksjon for korleis dei vil ha det i framtida. Korleis kan Granvin ta vare på ungdomskultur og aktivitet i Granvin. Kan dei ha ungdommens heradsting på Voss?

Gruppe2

Viktig at ungdom er engasjert og at ein får representantar for alle bygdene i dei nye kommunane. **Granvin ønskjer fortsatt ha ein representant inn i Hardanger ungdomsråd. Viktig for Granvin å ha med seg Hardangeridentiteten i framtida.**

Ungdom kan bli påverka med samanslåing av skular, kulturskule osv. Vert dette sentralisert, så må det organiserast godt. Trur ikkje på fleire ungdomsråd i ein ny samanslått kommune, men at alle bygdene vert representerte i dei nye ungdomsråda. Me er Hardingar og det vil me fortsetja å vera. Samanslåing vil gje nye moglegheiter, men også ta bort noko.

Gruppe 3

Me vil bevara dei gamle ungdomsråda, men tenkjer at det vert vanskeleg å rekruttera. Bliar f.eks Granvin IL og Voss IL slått saman? Vil det bli slik at idrettslaget vert lagt ned i Granvin? Replikk: På Voss er det mange idrettslag, trur ikkje det kjem til å skje.

Gruppe 4

Ullensvang sitt standpunkt kan munna ut i eit økonomisk problem. Kulturskuletilbodet vert større, men det vert lengre reise og litt meir kronglete. Møteplassar kan verta nedprioritert.

Ungdomsrådet trur ikkje ein kan behalda dei gamle råda i nye Ullensvang kommune, men vil at alle bør vera representerte.

Gruppe 5

Dei som ikkje er i ein prosess med å slå seg saman, synes det er vanskeleg å meina noko.

Gruppe 6

Nokon er tydeleg på at dei ikkje så mykje fint å sei om samanslåinga. Korleis vil det påverka oss? Er dette endringar som vil sei at me legg ned oss sjølve?

Kulturskuletilbodet: Korleis blir det? I dag er det f. eks ingen ventetid på kulturskulen, og avstandar er ikkje så lange.

Skulestruktur: Håpar at det vert oppretthalde. Det er for langt å reisa til Odda for alle.

Ungdomsråd: ein må finna eit system der alle bygdene vert representert.

Oppsummering:

Takk for ein gjevande og spennande dag med ærleg debatt.

Budskap uten innpakking.

Engasjert ungdom

Blir spennande om me kan lukkast med ein tur til Hordalandsbenken, og ta imot invitasjonen.

Hardanger er i ei brytningstid. Det vert spennande.

Referat av Trude L. Rinaldo